Юлія Віталіївна Грачик

Роль мотиваційних настанов у методиці роботи над темою «Створення образів літер абетки з елементами анімалістики засобами живопису та графіки» в системі підготовки здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей

УДК 378.147:159.947.5]::[741.02+75.02]:7.042:7.045
DOI https://doi.org/10.24195/artstudies.2026-3.6

Юлія Віталіївна Грачик
асистент кафедри образотворчого мистецтва
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
член Національної спілки художників України
ORCID: 0009-0005-5042-0497

Дата першого надходження статті до видання: 10.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 08.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 09.11.2026

Метою статті є обґрунтування методики роботи над створенням образів літер абетки з елементами анімалістки засобами живопису та графіки з урахуванням мотиваційних аспектів задля активізації творчого потенціалу, розвитку художньо-образного мислення та підвищення якості фахової підготовки здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей. Методологічну основу дослідження становлять системний, діяльнісний, особистісно орієнтований та компетентнісний підходи до фахової підготовки майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей, а також теорія мотивації навчально-творчої діяльності. Показано, що для студентів має бути зрозумілим, що їх робота над абеткою може стати частиною виховання та формування цінностей у дітей молодшого віку, це має викликати повагу до процесу роботи і до результату, який може стати гарним спогадом дитинства для малюків, а в студентів є шанс створити знаковий твір мистецтва, яким будуть надихатись наступні покоління художників. Подано перелік художників, які можуть бути прикладами для обговорення під час практичних занять, а їх твори спонукатимуть студентів сміливо та цікаво вирішувати поставлені задачі. В статті наголошується, що одним із завдань для викладача є «навчити вчитися», а саме: споглядати, аналізувати, практикуватись, вирішувати самостійно, обирати, узагальнювати, спрощувати та стилізувати. Вказано на зв'язок підготовчого етапу – замальовок з натури тваринного світу з подальшим створенням художнього образу анімалістичних ілюстрацій абетки для більш виразного індивідуального рішення. На практичному результаті доведено, що власний досвід і переживання в творчому завданні кращі за наслідування. Показано важливість і доцільність фінальної презентації не тільки остаточного результату, а й пошукового ескізного матеріалу, як складової навчання, виховання смаку, самоорганізації, і демонстрації подальших можливостей застосування роботи. Це допомагає здобувачам пізнати себе, зрозуміти свій рівень і можливості, сильні та слабкі сторони і сформувати індивідуальний підхід в навчанні і творчості, піднімає самооцінку і посилює впевненість. Вважаємо, що акцент на мотиваційній складовій виконання проєктного завдання може бути рушійною силою під час навчання, а розкриття цілей і подальших можливостей для студентів може заохотити їх виконувати поставлені задачі та презентувати отримані результати.

Ключові слова: *абетка, анімалістика, мотивація, творчість, стилізація, натурні начерки, образотворення, проєктна діяльність, проблемне навчання, вища мистецька та мистецтко-педагогічна освіта.*

Постановка проблеми. Система підготовки здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей на художньо-графічному факультеті (ХГФ) Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Університет Ушинського) орієнтована на вивчення не тільки традиційних практик академічного рисунка, живопису, декоративного мистецтва тощо, але й готує здобувачів до творчих завдань у царині міждисциплінарних пошуків засобами виразної мови різних видів мистецтва. Прикладом такого завдання є створення літер абетки з ілюстративними образами тварин в комплексі завдань вибіркової дисципліни «Анімалістика в образотворчому та декоративному мистецтві». В цій статті ми розглянемо методичні напрацювання і, зокрема, значення мотиваційної складової при постановці задач під час опанування теми зі студентами спеціальностей 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація та 014 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво) на художньо-графічному факультеті.

Інколи в різних інтерв'ю молодих художників та й під час спілкування зі студентами лунає запит на якісь канонічні закони, на універсальні правила та способи малювання, на традиційні усталені ходи в композиціях: схоже, декому з них хотілося б належати до якоїсь сильної і жорсткої школи чи стилю. Проте, ми стоїмо на позиції, що наша задача – познайомити з великими майстрами українського та світового мистецтва, допомагати під час виконання начерків з натури порадами та деякими прийомами, а наслідувати чиюсь манеру чи правила – це вже на розсуд студентів.

Ми розуміємо (і це природньо на початку шляху), що не у всіх є чітке бачення власного шляху в мистецтві, та існує певна розгубленість перед морем варіантів та безліччю доріг, але кожна з дисциплін на

ХГФ в сукупності може допомогти здобувачам освіти знайти близьку для себе по духу галузь мистецтва і дати поштовх для оригінальної власної творчості, яка бере початок з традиційного чи класичного джерела. Прикладом може послужити творчість Георгія Нарбута, який вчився в Петербурзі, Мюнхені, був під враженням та впливом багатьох художників, але згадав своє коріння, свій життєвий досвід, те, що вважав гарним з дитинства, поєднав це зі старовинними українськими традиціями, інтерпретував деякі шедеври минувшини, такі як шрифти зі стародруків XVII ст., скорописів, флористичні орнаменти та класицистичну антикву і, таким чином, сформував свій неповторний стиль і почерк, став новатором з яскравими етнічними рисами.

В цій статті і ми хочемо обговорити мотиваційну сторону педагогічної діяльності на прикладі власного досвіду викладання конкретного завдання за темою. Багато практичних вправ академічних дисциплін, які передбачають роботу з натури, базуються на правилах, законах, яким можна точно слідувати, виконувати їх чи порушувати. Але більшість вибіркових дисциплін – це сфера композиції, особистого погляду, фантазії студентів, і тут варто дати свободу, натякнути на безкінечні можливості і широкий вибір способів виконання завдання, мотивуючи до власного творчого вираження.

Аналіз актуальних досліджень. По-перше, зазначимо, що робота зі студентами по дисципліні за вибором «Анімалістика в образотворчому та декоративному мистецтві» відбувалась за програмою, розробленою старшим викладачем кафедри образотворчого мистецтва ХГФ Тетяною Масловою (Маслова, 2025). Саме тут була запропонована тема створення літер абетки з образами тварин.

Тема нашого дослідження полягає у векторах проблематики методики навчання образотворчення та засобів розвитку творчих здібностей здобувачів. У монографії О. Березюк і М. Тимченко «Формування творчих здібностей майбутніх дизайнерів засобами художньо проектної діяльності» розглядається «проблемне навчання» як один із засобів розкриття креативних навичок здобувачів, зокрема генерація нових ідей, аналіз проблеми, виявлення альтернативних підходів і здатність до інноваційного мислення (Березюк, Тимченко, 2024: 133). Важливо, що автори серед низки практичних завдань подають завдання з «елементами творчої каліграфії».

У спільній праці Т. А. Агєєнко, К. Г. Корсікової та С. І. Нікуленко окреслено основні методичні складові каліграфічної підготовки для майбутнього педагога у контексті художньо-графічної компетентності та запропоновано деякі методичні прийоми при навчанні майбутніх педагогів основам створення шрифтової композиції (Агєєнко, Корсікова, Нікуленко, 2023).

Проблема мотивації в широкому контексті була розглянута у багатьох дослідженнях. Зокрема, О. А. Половіна та І. В. Кондратець, розглядаючи мотиваційну компоненту формування мистецької компетентності майбутніх вихователів дали характеристику поняття «мотивація» як єдиної системи мотивів, «яка включає в себе потреби, мотиви, цілі, інтереси, прагнення, установки, емоції, норми, цінності в їх складному переплетінні та взаємодії» (Половіна, Кондратець, 2020: 88). Важливо, що дослідники наголошують на тому, що саме мистецька компонента фахової компетентності майбутніх вихователів є мотиваційною для професійного й особистісного зростання, оскільки її структура відповідає психологічній структурі особистісної позиції (Половіна, Кондратець, 2020). В. А. Петрук наголошує, що «позитивне ставлення до професії починається з виникнення професійних інтересів, які під час розвитку формують спрямованість на певний вид діяльності і пов'язаний з цим образ життя». Під спрямованістю особистості дослідниця розуміє «систему захоплень, бажань, інтересів, нахилів, ідеалів і переконань, які слугують збудником до активної діяльності людини у визначеному напрямку» (Петрук, 2010: 420).

Основними джерелами для нашої роботи стали: абетка Георгія Нарбута видавництва «Видавець Олександр Савчук» (Українська абетка, 2022), а також низка прикладів оформлення книг з вказаними ілюстраторами, які будуть наведені окремим блоком в основному тексті статті.

Аналітичну базу складають розмови зі студентами в процесі навчання та неформального творчого спілкування.

Метою статті є обгрунтування методики роботи над навчальною темою «Створення образів літер абетки з елементами анімалістики засобами живопису та графіки» та висвітлення ролі формування мотиваційних настанов здобувачам вищої освіти мистецьких спеціальностей для активізації їхнього творчого потенціалу, розвитку художньо-образного мислення та підвищення якості фахової підготовки.

Методологія дослідження. Методологічну основу дослідження становлять системний, діяльнісний, особистісно орієнтований та компетентнісний підходи до фахової підготовки майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей, а також теорія мотивації навчально-творчої діяльності. Були застосовані методи педагогічного спостереження за навчально-творчим процесом здобувачів вищої освіти під час виконання практичних завдань, опитування у формі бесіди для виявлення рівня первинної та підсумкової мотивації студентів, їхнього ставлення до інтегрованих творчих завдань, аналіз творчої діяльності (вивчення та оцінювання ескізів, пошукових матеріалів та фінальної роботи). Також під час узагальнювально-аналітичного етапу відбувалась систематизація та інтерпретація отриманих даних, формулювання висновків та методичних рекомендацій для викладачів мистецьких дисциплін.

Результати та їх обговорення. Фактично завдання «Створення образів літер абетки з елементами анімалістики засобами живопису та графіки» представляє собою творчий проєкт – комплексну дію, результатом якої передбачено створення унікального, естетично та змістовно цінного художнього продукту, у якому здобувач має проявити здатність до пошуку нестандартних ідей, художнього перетворення (стилізації), здатності знаходити та застосовувати відповідні виразні засоби видів мистецтв (наприклад, у живописі чи графіці). Виконання цього завдання передбачає як основний метод проблемного навчання, де у вигляду завдання перед студентами постає проблемна ситуація, що передбачає активну самостійну роботу, пошук нових знань та опанування нових чи використання вже набутих відповідних навичок. Роль викладача у цьому процесі – спрямовувати, мотивувати, підтримувати морально, допомагати обрати вдалий шлях чи художній метод, корегувати формування художнього смаку тощо.

Для початку вивчення будь-якої дисципліни потрібна вступна промова, де необхідно окреслити цілі, задачі, пояснити для чого вона може бути корисна і які відкриває можливості. Після формальної вступної частини варто перейти до колективного обговорення, бесіди зі здобувачами для більш глибокого занурення у проблематику, особливості завдання, змістові тонкощі і формальні аспекти його виконання тощо. Тобто мотиваційна складова дуже важлива, щоб у студентів з'явилося прагнення і натхнення працювати.

В першу чергу важливо наголосити, що створення творчого візуального рішення абетки – це робота, яка адресується конкретній віковій групі дітей, і тому виконувати завдання краще з думкою про дітей. Студентам варто згадати себе: що захоплювало їх в дитинстві, що викликало радість та інтерес, подумати про своїх молодших родичів і через співчуття до інтересів дитини створити щось корисне і цікаве, наприклад, зображення букви з ілюстраціями тварин, щоб легше було запам'ятати літери, асоціюючи їх з відповідними образами. А також щоб привабити інтерес до світу тварин.

Для розширення «візуального кругозору» на початку курсу необхідно надати багато інформації про різних художників, розмаїття технік, варіанти стилізації. Під час роботи зі студентами ХГФ ми показали приклади творів класиків та сучасників, які можуть стати натхненням та прикладом, а саме: Охрім Судомора (Війна грибів з жуками, 1919), Григорій Нарбут (Українська абетка, 2020), Кость Лавро (Малкович, Куліш-Зіньків, Воронько, 2008), Яків Гніздовський (Hnizdovsky, 1987), малюнки тварин Рембрандта (Rembrandt) та Ежена Делакруа (Eugène Delacroix), Селестіно П'ятті (Celestino Piatti, 2022), Польська школа плакату; також в нагоді стануть дитячі книжки, щоб подивитись як образи тварин вирішують різні ілюстратори: Беатрікс Поттер (Поттер, 2023), Анатолій Василенко (Гребінка, 1988; Стельмах, 1984), Олег Петренко-Заневський (*Українські народні казки.* 1982), Валентина Мельниченко (*Українські народні казки,* 1990), Галина Сокиринська (Воронько, 1989), В'ячеслав Легкобит (*Перепеличка мала-невеличка,* 1975), Клер Терлей Ньюберрі (Clare Turlay Newberry, 1940). В списку літератури наведені названі джерела з вказаними художниками-ілюстраторами для розуміння контексту статті та нашого підходу у викладанні.

Історія мистецтва, життєпис художників теж можуть стати натхненням, а не тільки візуальні зображення їх творів. Задача викладачів пояснити, що всі дисципліни взаємопов'язані і під час навчання можуть підживлювати і посилювати розвиток, майстерність та мотивацію. Різні приклади та варіації рішень можуть надихнути студентів не обмежувати себе і спонукатимуть до творчості, можуть викликати бажання створити щось нове, небачене, щось особисте та особливе, а також залишити страхи і комплекси позаду.

Після аналізу отриманої від педагогів інформації, далі вже справа за студентами. Їх задача знайти гарне пластичне втілення їх ідеям: знайти образ тварини та поєднати його з літерою абетки так, щоб це виглядало згармонійованим за стилістикою та врівноваженим по композиції у форматі.

Важливо до практичної роботи включити начерки з натури в зоопарку та тераріумі різними матеріалами: олівцем, гуашшю, тушшю, пастеллю, кульковою ручкою, аквареллю, тоді робота з натури надихне вибрати якийсь з матеріалів для серії робіт та підкаже вибір відповідної стилістики. Робота з натури вчить швидко і точно «схоплювати» характерне в образі тварини, вчить досліджувати різні ракурси, емоції і допоможе знайти найбільш виразне і хвилююче зображення на думку художника. Студентам варто на власному досвіді пройти всі етапи стилізації начерків та малюнків з тварин: робота з натури; аналіз характеру форм; спрощення. Дуже цікаво дивитись на підготовчий матеріал студентів, де видно їх почерк, авторську манеру, «нерв», який присутній в лініях. Важливо знайти особисте у роботі кожного і наголосити на цьому при обговоренні робіт!

Якщо немає можливості відвідати зоопарк, студентам варто порадити де можна знайти натуру. В місті завжди є коти, голуби, чайки, горобці, собаки, а в селі можна зустріти ще й корів, коней, кіз, курей, качок, гиндиків та інших свійських тварин і птахів. Варто зазначити здобувачам, що малюючи начерки з натури можна натренувати руку і уяву!

Після відтворення образів тварин на папері за допомогою ліній та плям, наступний крок – пошук рішення, спрощення, стилізація. Незалежно від того, чи буде це реалістичне зображення чи стилізоване, в будь-якому разі треба узагальнити образ – залишити максимально характерне. Тепер

варто поєднати свою першу ідею, сильний образ, який виник на початку запропонованого завдання, або в процесі «збору матеріалу» з натури із загальною стилістикою, яку вибере студент.

Під час формування остаточного ескізу ми не нав'язуємо своє бачення і даємо студентам можливість висловитись в роботі. Не менш важливим є обговорення деяких деталей разом з усією групою, в цьому і є цінність навчання в університеті – робота у творчому середовищі.

Особливістю складання заліку з творчих дисциплін у мистецькому виші є форма проведення – підсумковий «перегляд», де студенти представляють не тільки остаточний варіант роботи, але й весь підготовчий матеріал, шлях пошуку образів та стилізації. Важливо наголошувати здобувачам, що перегляд – то не «страшний» звіт перед викладачами, але корисний тренінг з презентації власного творчого доробку для глядачів та можливих майбутніх клієнтів-замовників. Також перевага спільного перегляду робіт всієї групи у тому, що кожен може побачити власні роботи у певному виставковому просторі (наприклад, на шпалері в аудиторії) в оточенні інших робіт, порівняти, зробити висновки на майбутнє. Обов'язково потрібно провести колективне обговорення результатів з думками всіх учасників (студентів, викладачів, запрошених стейкхолдерів тощо), висвітлити творчі удачі, дати рекомендації для можливої подальшої участі робіт у конкурсах, виставках, проєктах. Це стимулюватиме майбутніх фахівців до професійного зростання та включення у активне мистецьке професійне життя.

Як показав наш практичний досвід викладання дисципліни «Анімалістика в образотворчому та декоративному мистецтві» результати виконання завдання по створенню абетки порадували самих студентів, комісію викладачів під час семестрового перегляду та глядачів і дітей, які бачили роботи студентів на виставці «ХУДГРАФ – УСПІШНИЙ 2026» в кінці навчального року (Худграф успішний, 2026). Цікаві та оригінальні роботи з яскраво вираженим авторським рішенням і нестандартним задумом дивували і захоплювали. Для прикладу, можемо навести цікаву ідею студентки Анастасії Єргієвої. Вона побудувала свою абетку на зображеннях різних видів жаб, а кожній літері абетки відповідала назва виду, наприклад: Д – дереволаз, Л – листолаз жахливий, С – скляна жаба і так далі.

За результатами перегляду рішенням комісії з членів кафедри образотворчого мистецтва було рекомендовано кільком студентам подати роботи до участі у відповідному Всеукраїнському конкурсі та запропонувати роботи до підготовки для друку потенційним замовникам відповідної продукції. Тим самим, студенти побачили можливості втілення їх проєкту в реальному житті у реальних роботодавців.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Загалом можна підсумувати, що виконання подібних до розглянутого у статті завдань має велику користь в кількох аспектах. Робота над заданою темою в контексті проблемного навчання та проєктної діяльності трансформує стандартне навчальне завдання з академічного копіювання чи штучної вправи у повноцінне художньо-дослідницьке завдання. Це створює середовище, де студент є не просто виконавцем, а автором і вирішувачем складних творчих задач. Створення серії літер або повністю абетки (з поєднанням каліграфії та анімалістичного жанру) передбачає концептуальний візуальний образ, витриманий в єдиному стилі, колірній гамі та пластичному вирішенні.

Проєктна форма моделює реальну професійну діяльність, навчає тайм-менеджменту, самоорієнтації у складних тривалих завданнях, формує навички концептуалізації та презентації власного художнього задуму. Мотиваційними чинниками є автономія пошуку ідеї, свобода вибору змісту і форми вираження, відчуття матеріалу, можливість презентації та майбутнього практичного втілення проєкту.

Подальша наукова розробка теми може бути спрямована на вивчення можливостей міждисциплінарної інтеграції вибіркових дисциплін шляхом розширення прикладної спрямованості завдань, наприклад у царину цифрового мистецтва та адаптації методики створення художнього образу літер абетки під потреби книжкового дизайну, ігор, візуального брендингу. Можливе також розширення тематики образотворення анімалістики у екологічному чи етнографічному напрямках.

Інформація про використання штучного інтелекту. Під час підготовки цієї роботи авторка використовувала генеративний штучний інтелект Gemini (Google) (Gemini 3.6 Flash) для наукового перекладу анотації з української мови англійською, а також для допомоги у форматуванні та оформленні списку використаних джерел (референсів) відповідно до вимог за стандартом APA.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агєєнко, Т. А., Корсікова, К. Г., & Нікуленко, С. І. (2023). Значення каліграфічної підготовки для майбутнього педагога у контексті художньо-графічної компетентності. *ScienceRise: Pedagogical Education*, № 5 (56), 29–33. DOI: https://doi.org/10.15587/2519-4984.2023.293617.

2. Березюк О, Тимченко М. (2024). Формування творчих здібностей майбутніх дизайнерів засобами художньо проектної діяльності: Монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка. URL: https://eprints.zu.edu.ua/40949/1/mono.pdf

3. Війна грибів з жуками. (1919). Художник Охрім Судомора. Київ: Товариство «Час». Друковано в Празі (Чехія): Народна друкарня «Скалак. *Бібліотека українського мистецтва* URL: https://uartlib.org/dityachi-knigi/viyna-gribiv-z-zhukami-ilyustratsiyi-ohrima-sudomori/?srsltid=AfmBOopiZVcliUaoDoofqpOnM2xq1tqzKyATSReOJeq0-H2q6JxOmMKd

4. Воронько П. (1989). Читаночка. Художники Галина Сокиринська та Володимир Решетов. Київ : Веселка.

5. Гребінка Є. (1988). Школяр Денис. Художник Анатолій Василенко. Київ : Веселка.

6. Малкович Іван, Куліш-Зіньків Леонід, Воронько Платон (2008). Абетка. Упорядковано: Іван Малкович. Ілюстрації: Кость Лавро. Київ : Видавництво «А-ба-ба-га-ла-ма-га».

7. Маслова. Т.М. (2025) Робоча програма дисципліни «Анімалістика в образотворчому та декоративному мистецтві». Одеса : Університет Ушинського.

8. Перепеличка мала-невеличка (1975). Художник В'ячеслав Легкобит. Київ : Веселка.

9. Петрук, В.А. (2010). Мотиваційна складова професійних умінь майбутніх випускників навчальних закладів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* 26, 417–421. https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/4351

10. Половіна О. А., Кондратець І. В. (2020) Формування мистецької компетентності майбутніх вихователів: мотиваційна компонента. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. № 69, Т. 3, 88–92. DOI: https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.69-3.17. URL: https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/69/part_3/19.pdf

11. Поттер Беатрікс. (2023). Кролик Петрик та інші історії. Львів : Астролябія.

12. Стельмах Михайло (1984). Хатка в березовому лісі. Художник Анатолій Василенко. Київ : Веселка.

13. Українська абетка. Малюнки Георгія Нарбута (2022). Харків: Видавець Олександр Савчук. Упорядник О. О. Савчук ; худ. оформ. О. Г. Чекаль. 2-ге вид.

14. Українські народні казки (1982). Художник Олег Петренко-Заневський. Київ : Веселка.

15. Українські народні казки (1990). Художник Валентина Мельниченко. Київ : Веселка.

16. Худграф успішний-2026 (2026). URL: https://www.youtube.com/shorts/3H3f2nuoI6k

17. Celestino Piatti. (2022). *The Happy Owls.* North-South Books.

18. Clare Turlay Newberry. (1940). April`s kittens. 1st Edition HCDJ Cat Paintings.

19. Clare Turlay Newberry. (1940). Drawing a Cat. Published by Brouwer Press, 2011.

20. Clare Turlay Newberry. (1942). Marshmallow. New York City : Harper & Brothers.

21. Hnizdovsky Jacques (1987). Woodcuts and Etchings. URL: https://diasporiana.org.ua/mistetstvo/10870-tahir-a-jacques-hnizdovsky-woodcuts-and-etchings/

REFERENCES

1. Aheienko, T. A., Korsikova, K. H., & Nikulenko, S. I. (2023). Znachennia kalihrafichnoi pidhotovky dlia maibutnoho pedahoha u konteksti khudozhno-hrafichnoi kompetentnosti [The importance of calligraphic training for a future teacher in the context of artistic and graphic competence]. *ScienceRise: Pedagogical Education*, *5*(56), 29–33. https://doi.org/10.15587/2519-4984.2023.293617

2. Bereziiuk, O., & Tymchenko, M. (2024). *Formuvannia tvorchykh zdibnostei maibutnikh dyzaineriv zasobamy khudozhno-proiektnoi diialnosti* [Formation of creative abilities of future designers by means of artistic and project activity] (Monograph). Zhytomyr Ivan Franko State University Press. https://eprints.zu.edu.ua/40949/1/mono.pdf

3. Viina hrybiv z zhukamy (1919). [War of mushrooms with beetles]. (Sudomora, O. Illus.). Chas. Ukrainian Art Library. https://uartlib.org/dityachi-knigi/viyna-gribiv-z-zhukami-ilyustratsiyi-ohrima-sudomori/

4. Voronko, P. (1989). *Chytanochka* [Little reader] (G. Sokirynska & V. Reshetov, Illus.). Kyiv: Veselka.

5. Hrebinka, Y. (1988). *Shkoliar Denys* [Schoolboy Denys] (A. Vasylenko, Illus.). Kyiv: Veselka.

6. Malkovych, I. (Ed.). (2008). *Abetka* [Alphabet] (K. Lavro, Illus.). Kyiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA.

7. Maslova, T. M. (2025). *Robocha prohrama dystsypliny «Animalistyka v obrazotvorchomu ta dekoratyvnomu mystetstvi»* [Syllabus for the course «Animalism in Fine and Decorative Arts»]. Ushynsky University.

8. *Perepelychka mala-nevelychka* [Little quail] (1975). (V. Lehkobyt, Illus.). Kyiv: Veselka.

9. Petruk, V. A. (2010). Motyvatsiina skladova profesiinykhumin maibutnikh vypusknykiv navchalnykh zakladiv [Motivational component of professional skills of future graduates of educational institutions]. *Modern Information Technologies and Innovation Teaching Methods in Technical Training: Methodology, Theory, Experience, Problems*, 26, 417–421. https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/4351

10. Polovina, O. A., & Kondratets, I. V. (2020). Formuvannia mystetskoi kompetentnosti maibutnikh vykhovateliv: motyvatsiina komponenta [Formation of artistic competence of future educators: Motivational component]. *Pedagogy of the Formation of a Creative Person in Higher and Secondary Schools*, *69*(3), 88–92. https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.69-3.17

11. Potter, B. (2023). *Krolyk Petryk ta inshi istorii* [Peter Rabbit and other stories]. Lviv: Astrolabe Publishing.

12. Stelmakh, M. (1984). *Khatka v berezovomu lisi* [Little house in the birch forest] (A. Vasylenko, Illus.). Kyiv: Veselka.

13. Ukrainska abetka. Maliunky Heorhiia Narbuta (2022). [Ukrainian alphabet. Drawings by Heorhiy Narbut] Savchuk, O. O. (Ed.). (2nd ed., O. H. Chekal, Des.). Publisher Oleksandr Savchuk.

14. *Ukrainski narodni kazky* [Ukrainian folk tales]. (1982). (O. Petrenko-Zanevskyi, Illus.). Kyiv: Veselka.

15. *Ukrainski narodni kazky* [Ukrainian folk tales]. (1990). (V. Melnychenko, Illus.). Kyiv: Veselka.

16. Khudhaf uspishnyi-2026. (2026, September 27). *Shorts* [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/shorts/3H3f2nuoI6k

17. Piatti, C. (2022). *The happy owls*. North-South Books.

18. Newberry, C. T. (1940). *April's kittens* (1st ed.). Harper & Brothers.

19. Newberry, C. T. (2011). *Drawing a cat*. Brouwer Press. (Original work published 1940)

20. Newberry, C. T. (1942). *Marshmallow*. Harper & Brothers.

21. Tahir, A. M., Jr. (1987). *Jacques Hnizdovsky: Woodcuts and etchings*. Pelican Publishing. Diasporiana. https://diasporiana.org.ua/mistetstvo/10870-tahir-a-jacques-hnizdovsky-woodcuts-and-etchings/

The role of motivational attitudes in the methodology of teaching the topic «Creating alphabet character images with animalistic elements through painting and graphic arts» in visual arts higher education

Yuliia Vitaliivna Grachyk
Assistant at the Department of Fine Arts,
Faculty of Art and Graphics
State Institution «South Ukrainian National
Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky»,
Member of the National Union of Artists
of Ukraine
ORCID: 0009-0005-5042-0497

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

The aim of the article is to substantiate the methodology of creating alphabet letter images incorporating elements of animal art through painting and graphic techniques, taking into account motivational aspects to stimulate creative potential, develop artistic-figurative thinking, and enhance the quality of professional training among higher education students in arts disciplines. The methodological foundation of the study comprises systemic, activity-based, person-centered, and competency-based approaches to the professional training of future art specialists, as well as the theory of motivation in learning and creative activities. It is demonstrated that students must clearly understand how their work on the alphabet can contribute to the education and value formation of young children. This awareness fosters respect for both the creative process and its final outcome, which can become a cherished childhood memory for young readers, while providing students with the opportunity to create an iconic work of art that will inspire future generations of artists. The article provides a curated list of artists who serve as exemplary cases for classroom discussion, whose works encourage students to pursue bold and innovative visual solutions. Furthermore, it highlights that one of the instructor's key objectives is to «teach how to learn» – specifically, to observe, analyze, practice, make independent choices, summarize, simplify, and stylize. The paper establishes a link between the preparatory stage – life sketches of the animal world and the subsequent creation of an artistic image for animalistic alphabet illustrations, leading to a more expressive individual solution. Based on practical results, it is proven that personal experience and emotional engagement in a creative task are vastly superior to mere imitation. The study underscores the importance and expediency of presenting not only the final artwork but also the exploratory sketch material as an integral component of learning, taste cultivation, self-organization, and demonstration of future application possibilities. This comprehensive approach helps students discover their potential, assess their strength and limitations, and form an individualized approach to learning and creative expression, thereby boosting self-esteem and confidence. It is concluded that emphasizing the motivational component of project-based tasks serves as a key driving force in education, while elucidating long-term goals and opportunities effectively encourages students to accomplish tasks and confidently present their outcomes.

Keywords: *alphabet, animalier art, motivation, creativity, stylization, observational sketching, image-making, project-based learning, problem-based learning, higher artistic and art-pedagogical education.*